

तस्यात्मजो *Bharahapāla* इति प्रसिद्धः

सिद्धांगनाजनसमाजसमिद्धकीर्तिः ।

दानेन यः सुकृतिनां क्षिपति स्म दैन्यं

सैन्यं च वेन्यसदृशः प्रतिभूयतीनां ॥८॥

सुतोऽस्य जातः सुकृतोन्नतस्य

न तस्य कश्चित्सदृशो बभूव ।

यमखलत्सत्यमवेक्ष्य तातो

नाम्ना *Harīṣchandra* इति व्यद्वह ॥९॥

तस्यात्मजोऽभूदतुल्यप्रतापः साधारणो भूमिपतिर्वदान्यः ।

अभूत्पूर्वामवनीश्वराणामजीगपद्यो जगति स्वकीर्तिं ॥१०॥

बंधच्छिदां विरुद्धकीर्तिमिहान्वितार्थो

कृत्वा परतः च तथैव विधातुमिच्छुः ।

कीनाशपाशचयवद्धविमोचनार्थं

तीर्थक्षयिं *Karavimuktim* अचीकरहः ॥११॥

अस्यात्मजः *Śrī-Madano* तु नाम्ना

धाम्ना च रूपेण च संगतार्थः ।

रोषारुणे चक्षुषि यद्विपद्यो

नितांतकांतारसमाश्रितोऽभूत् ॥१२॥

परिशीलयता कलाकलापं विदधानेन च भूरिशः प्रबंधान् ।

मदनेन महीभृताय येन प्रथिता *nūtana-Bhojarāja-kīrtiḥ* ॥१३॥

Yantraprakāśa-sa-Mahārṇava-Pārijāta-

Siddhāntagarbha-Tīthyanirṇayasāramukhyāḥ ।

ग्रंथाश्च येन रचिता विजयं भजंते

राज्ञां सभासु विदुषां वदनांबुजेषु ॥१४॥

वागुत्सवेन मतिमानतिमानशाली

कीर्तिः पदं मदनपालमहीतलेन्दुः ।

Vidvanmukhena tanute विनतोर्जितश्री-

रुत्पन्नचारुकिरणां स्मृतिकौमुदीं सः ॥१५॥

विद्वच्चकोररसना रुचिदानपटीयसी ।

सच्चित्तोत्पलजीवातुर्जयति स्मृतिकौमुदी ॥१६॥

वर्णाचारप्रकटनविधिब्राह्मणादिक्रमेण

प्रोक्तः पूर्वैर्न खलु कथिता मुख्यतः शूद्रधर्माः ।

तस्मादेते विशदपदवीं नाश्रितास्तेन तुर्यं

वर्णं कृत्वा विषयमधुना वर्यते वर्णधर्मः ॥१७॥

ननु च के ते पूर्वं यैर्ब्राह्मणादिक्रमेण निरूपितो वर्णाचारः । श्रुत्यर्थ-
स्मृतारो मन्वादय इति ब्रूमः । तत्र तावद्वर्णानामुत्पत्तिरुपवर्यते तदधी-
नत्वादाचाराणां । etc.

Hoc opus, quo de tribus infimae in rebus sacris participatione agitur, in quatuor libros (*kalollāsa*), libri singuli in capita (*kiraṇa*) divisi sunt.

I, 1. *Vipratvādijātinirūpaṇam*, fol. 5^b. 2. *śūdrabheda-nirūpaṇadvārā saṃkīrṇajātinirūpaṇam*, fol. 19^b. Incipit: तत्र पूर्वोक्तप्रकारेण परमपुरुषस्य चरणजातः केवलशूद्रः । अपरे द्विजा-
तिभ्यः परिणीतशूद्रायामुत्पन्नाः ।

II, 1. *Śūdrasya sāmānyato 'dhikāranādhikāranirūpaṇam*, fol. 21^a. Incipit: तत्र भविष्यधर्मकथनव्याजेन व्यतिरेक-
मुखेनाधिकारानाधिकारौ निरूपितौ पुराणेषु । अतस्तत्प्रतिपादकानि
पुराणवाक्यानि प्रदर्श्यते ॥ 2. *śūdrasya śrutismṛityādyava-
gamo 'nadhikārachintānirūpaṇam*, fol. 24^a. Incipit:
अथ वेदाक्षरविचारनिषेधो मद्यमांसविक्रयादिनिषेधश्च ॥ 3. *śūdra-
sya garbhādhānādisaṃskāravishayādhikāranādhikāra-
chintānirūpaṇam*, fol. 27^b. Incipit: अथ गर्भाधानादिसं-
स्कारेषु शूद्रः केष्वधिक्रियते केषु नेति चिंत्यते ॥ 4. a. *śūdrasyā-
gnyabhāvachintā*. b. *śūdrasya sandhyāvandanādhikāra-
bhāvaḥ*. c. *śūdrasya dīkshādhikāraḥ*. Hoc in capite
locus, quem supra, p. 46^a. e *Vāmanapurāṇa* excerptsi-
mus, mendis minus foedatus reperitur: वामनपुराणे ।
ततश्चकार भगवांश्चातुर्वर्ण्यं हरार्चने । शास्त्राणि चैषां मुख्यानि ना-
नोक्तिविधानि च ॥ आद्यं शैवं परिख्यातमन्यत्पाशुपतं मुने । तृतीयं
कालवदनं चतुर्थं च कपालिनं ॥ शैवश्चासीत्स्वयं शक्तिर्वसिष्ठस्य प्रियः
सुतः । तस्य शिष्यो बभूवाथ गोपायन इति श्रुतः ॥ महापाशुपतश्चा-
सीद्भारद्वाजस्तपोधनः । तस्य शिष्योऽप्यभूद्राजा क्षुबभः सोमकेश्वरः ॥
कालास्यो भगवानासीदापस्तंबस्तपोधनः । तस्य शिष्योऽभवद्वैश्यो नाम्ना
क्रोधेश्वरो मुने ॥ महाव्रती च धनदस्तस्य शिष्यस्तु वीर्यवान् । ऊर्णोदर
इति ख्यातो जात्या शूद्रो महातपाः ॥ एवं स भगवान्ब्रह्मा पूजनाय
शिवस्य तु । कृत्वाय चातुराश्रम्यं स्वेव भवनं गतः ॥ d. *śūdrasya
brahmajñānādhikāraḥ*, fol. 31^b.

III, 1. *Vivāhanirūpaṇam*. Incipit: प्रथमकलोह्लासे वर्ण-
जातयो निरूपिताः । द्वितीये तु जातिविशिष्टस्य शूद्रस्याधिकारानधि-
कारौ निरूपितौ । एवंविधस्य शूद्रस्य विवाहादीतिकर्तव्यता तथा सामा-
न्यधर्मादयश्च तृतीये संस्कारकलोह्लासे निरूप्यन्ते । तत्र विवाहोपयोगित्वेन
प्रथमतः सापिंड्यं निरूप्यते ॥ a. *vivāhabhedāḥ*. b. *vivāheti-
kartavyatā*. c. *vivāhaprayogaḥ*. d. *kanyādānam*, fol.
38^b. 2. *nāmakaraṇādisaṃskāranirūpaṇam*, fol. 39^a.
3. a. *śūdradharmāḥ*. b. *śūdrasyāpaddharmāḥ*, fol. 43^a.
4. Incipit: अथाशौचवर्णनं । पूर्वस्मिन्निकरणे शूद्रस्य धर्मा निरू-
पिताः । सांप्रतं तद्वर्णनं शूद्रानुष्ठानसंकोचहेतुभूताशौचप्रतिपादनं प्रस्तूयते ॥
a. *śūdrasyāśauchanirūpaṇam*. b. *śūdrasyāśauchapad-
dhatīḥ*, fol. 53^a. 5. a. *śūdrasya vṛishotsargaḥ*. b. *śū-
drasyaikoddishṭam*. c. *ekoddishṭaśrāddhapaddhatīḥ*.
d. *śūdrasya sapinḍīkaraṇam*, fol. 75^a. e. *śūdrasya pār-
vaṇaśrāddham*. f. *vṛiddhiśrāddham*, fol. 76^a.

IV, 1. Incipit: अथाह्निकाख्यश्रुत्यर्थः कलोह्लास आरभ्यते । तत्र
मनुयाज्ञवल्क्यदक्षादिभिर्द्विजोद्देशेन संध्यावन्दनस्य विधानात् तत्र शूद्र-
स्याधिकारः ॥ a. *mūtrapurīshochchāravidhiḥ*. b. *śauchā-
vidhiḥ*. 2. a. *dantadhāvanavidhiḥ*. b. *prātaḥsnānam*.
3. *śūdrasya mādhyāhnikasnānavidhiḥ*, fol. 85^a. 4. a. *śū-
drasya brahmajñānavidhiḥ*. b. *tarpaṇam*. c. *śūdrasya
tarpaṇapaddhatīḥ*, fol. 95^b. 5. a. *vaiṣvadevavidhiḥ*. b. ni-